

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-2 ta' Novembru, 2005

Rikors Numru. 632/2005

**Fl-Atti tal-Mandat ta' Sekwestru Kawtelatorju numru
906/05 maħruġ fis-27 ta' Mejju, 2005, fl-ismijiet:**

BUXOM POULTRY LIMITED

VS

Joseph Mary CARDONA

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq mis-sekwestrat eżekutat Joseph Mary Cardona fl-1 ta' Lulju, 2005, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, talab li l-Mandat ta' Sekwestru fuq imsemmi, maħruġ kontrih fuq talba tal-kumpannija eżekutanti intimata, jithassar għal kollox jew f'biċċa minnu għaliex l-ammont mitlub fil-mandat ma huwiex *prima facie* ġustifikat jew huwa eċċessiv u għaliex fiċ-ċirkostanzi ma huwiex raġonevoli li jinżamm fis-sehħ; talab ukoll il-kundanna tal-kumpannija intimata għall-ħlas ta' penali; u,

Kopja Informali ta' Sentenza

fl-añharnett, talab ukoll li, f'każ li l-Qorti ma ssibx li l-Mandat għandu jithassar, għandha torbot lill-istess kumpannija intimata biex tressaq garanzija tajba fi żmien lilha mogħti, fin-nuqqas ta' liema għoti ta' garanzija l-Mandat jaqa';

Rat it-Tweġiba mressqa fis-sura ta' verbal magħmul waqt l-ewwel smiġħ mill-avukat tal-kumpannija intimata eżekutanti, li bih hija ikkontestat it-talbiet tar-rikorrent;

Rat l-atti tal-Mandat u d-dokumenti kollha mressqin mill-partijiet;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tar-rikors;

Rat id-degriet tagħha tal-20 ta' Ottubru, 2005, li bih ħalliet ir-rikors għad-degriet kamerali;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni maħsuba taħt l-artikolu 836 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Mit-talbiet li għandha quddiemha l-Qorti, ir-rikorrent qiegħed jipprova jneħhi minn fuqu għal kollox l-effetti ta' Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju li l-kumpannija intimata ħarġet kontrih fis-27 ta' Mejju, 2005¹. Il-Mandat inħareġ dwar kreditu ta' għaxart elef lira Maltija (Lm 10,000) fuq il-kawżali ta' "spejjeż ta' flieles mibjugħin lill-konvenut u mhux ikkonsenjati lura lis-soċjeta' attriċi, imsemmin". Il-Mandat inħareġ dak inhar stess li tressaq, u ġie notifika lil disa' sekwestratarji, bejn banek kummerċjali u kumpanniji oħrajn fil-qasam tat-trobbija tat-tiġieġ;

Illi r-rikorrent eżekutat iqis li l-imsemmi Mandat għandu jitwaqqa' għaliex jgħid li huwa ma kellu l-ebda rabta kuntrattwali mal-intimata biex isemmen flieles u jroddhomlha lura. Il-flieles kien xtrahom għalih, biex

¹ Dok "JMC1", f'paġġ. 4-5 tal-proċess

irabbihom u jbiegħhom hu. Iżid jgħid li l-flieles kien xtrahom bi tpaċija akkont ta' kreditu li hu kellu kontra l-kumpanija intimata. Minbarra dan, ir-rikorrent jgħid li l-kumpanija intimata lanqas tista' titwemmen dwar il-kreditu pretiż minnha, imqar mad-daqqa t'għajn, billi l-flieles mgħoddija lir-rikorrent bl-ebda mod ma jlaħḡqu s-somma msemmija fil-Mandat. Il-Mandat qiegħed iġib lir-rikorrent ħsara kbira għaliex ma jistax jibqa' jaħdem aktar. Ir-rikorrent jgħid ukoll li l-Mandat inħareġ għal raġuni fiergħa u biex iddejjaq, u b'ħażen min-naħa tal-kumpanija intimata;

Illi l-kumpanija eżekutanti intimata twarrab l-ilmenti tar-rikorrent u tisħaq li l-arranġament ta' bejniethom kien wieħed ta' bejgħ u xiri u li l-flieles li hija għaddiet lir-rikorrent kienu baqgħu proprjeta' tagħha għaliex xogħlu kien li jsemminhom u jgħaddihomlha lura biex jinqatlu fl-istabiliment tagħha. Fiż-żmien li nħareġ il-Mandat, l-arranġament bejnu u bejha kien hekk għadu fis-seħħ. Billi r-rikorrent baqa' ma raddx lura t-tigieġ imsemmna, nħareġ il-Mandat. Hija tisħaq ukoll li kulma kellha tħallas lir-rikorrent dan dejjem għamiltu, jew bi ħlas fi flus kontanti, jew bi tpartit ta' prodott. Hija tfigħer il-kreditu minnha pretiż fil-Mandat bħala d-danni li garrbet bin-nuqqas tal-qatla tat-tigieġ imsemmna fiż-żmien miftiehem mal-klijenti tagħha. Kellha toħroġ il-Mandat għaliex ir-rikorrent naqas li jersaq biex tinħall il-kwestjoni, minkejja li ntabab għadd ta' drabi biex jagħmel dan;

Illi r-raġunijiet imressqin mir-rikorrent bħala dawk li għalihom huwa qiegħed jitlob ir-rimedji msemmijin fir-rikors tiegħu huma: (a) li l-ammont imsemmi bħala kreditu fil-Mandat m'huwix *prima facie* ġustifikat jew huwa eċċessiv²; u (b) minħabba li fiċ-ċirkostanzi ma huwix raġonevoli, meħtieġ jew ġustifikabbli li l-Mandat jinżamm fis-seħħ³;

Illi, b'żieda mat-talba għat-tħassir tal-Mandat, ir-rikorrent qiegħed jitlob ukoll li l-intimata eżekutanti tiġi ordnata

² Art 836(1)(d) tal-Kap 12

³ Art 836(1)(f) tal-Kap 12

tħallsu penali⁴ u li tagħti garanzija xierqa⁵, fiż-żmien li l-Qorti tagħtiha, biex tagħmel tajjeb għall-ħlas tal-penali u għad-danni u l-imgħax li 'l quddiem hija tista' tiġi kundannata tħallas lir-rikorrenti eżekutati. Uħud minn dawn it-talbiet huma alternativi għall-ewwel talba, għaliex huwa ovvju li jekk kemm-il darba tintlaqa' l-ewwel talba, ma jkun hemm l-ebda ħtieġa li l-intimata eżekutanti tiġi ordnata tressaq i l-garanzija;

Illi, għat-talbiet tar-rikorrent, il-kumpannija intimata eżekutanti tilqa' billi tgħid li l-Mandat inħareġ sewwa u li dan inħareġ sewwasew biex jagħmel tajjeb għall-pretensjonijiet li hija għandha kontra r-rikorrent u li, fil-fatt, hija iddeduċiethom b'azzjoni ffit jiem wara l-ħruġ tal-istess Mandat⁶;

Illi, kif ingħad bosta drabi fi proċeduri bħal dawn, l-istħarriġ li għandha tagħmel il-Qorti huwa biss wieħed *prima facie* u dan għaliex il-mertu jmissu jiġi mistħarreġ fil-kawża propja bejn il-partijiet⁷. Għalhekk, hija l-fehma tal-Qorti li m'għandhiex tifli fil-mertu l-kwestjonijiet li nqalgħu bejn il-partijiet ukoll f'dan l-istadju, liema eżercizzju huwa mħolli meta din il-Qorti tisma' l-kawża fil-waqt xieraq tagħha. Fil-każ li l-Qorti għandha quddiemha, jidher li l-mertu dibattut bejn il-partijiet huwa dwar jekk kemm-il darba l-konsenja ta' madwar għaxart elef u mitejn (10,200) fellus li saret lir-rikorrent lejn l-aħħar ta' Marzu ta' din is-sena⁸ kienx wieħed bi ħlas bi tpaċija għall-kreditu eżistenti (kif irid ir-rikorrent) jew jekk kienx *batch* ieħor konsenjat mill-kumpannija intimata bħala parti mill-arranġament li kien hemm bejniethom dwar it-trobbija u s-simna ta' tiġieġ għall-qatla (kif trid l-istess intimata);

Illi minn dak li jirriżulta mill-atti u li huwa rilevanti għad-determinazzjoni ta' dawn il-proċedimenti, joħroġ li r-rikorrent kien wieħed minn għadd ta' allevaturi ta' tiġieġ għas-simna, b'arranġament li l-kumpannija intimata tfornih bi flieles li jkunu għadhom kemm faqqsu u jwassalhom

⁴ Art 836(8) tal-Kap 12

⁵ Art 838A tal-Kap 12

⁶ Ċitazzjoni Numru 549/05JRM imressqa fit-8 ta' Ġunju, 2005

⁷ Ara P.A. RCP 7.2.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Visa Investments Ltd. vs Blye Engineering Co. Ltd*

⁸ Dok "B", f'paġ. 15 tal-proċess

għas-simna biex jgħaddihom lura lill-istess kumpannija lesti għall-qatla. Jidher ukoll li r-rikorrent imexxi ħanut ta' bejgħ tal-laħam bl-isem ta' "Tad-Dawl Butcher", f'Ħaż-Żebbuġ. F'xi żmien qabel it-18 ta' Marzu, 2005⁹, ir-rikorrent kien wera l-fehma li ma riedx jibqa' jrabbi flieles aktar għall-"*poultry organisation*" li tagħha kien president. Jirrizulta li sa dak iż-żmien kellu jieħu xi flejjes mingħand il-kumpannija intimata, bħala ħlas jew kumpens għat-trobbija ta' *batches* ta' flieles li kien ingħata fiż-żmien ta' qabel¹⁰. Matul April saru xi ħlasijiet¹¹. Fil-11 ta' Mejju, 2005¹², il-kumpannija intimata bagħtet ittra ufficjali lir-rikorrent li fiha talbitu jroddilha lura l-flieles (li issa kienu ilhom f'idejha madwar xahar u nofs) imsemmnin u lesti għall-qatla. Il-Mandat inħareġ fis-27 ta' Mejju, 2005;

Illi issa l-Qorti sejra tgħaddi biex tqis l-aspetti ta' dritt li jsawru l-każ. Qabel xejn, għandu jingħad li dak li l-Qorti trid tasal għalih f'din il-proċedura m'għandu bl-ebda mod jitqies li jkun qiegħed isir xi ġudizzju fil-mertu dwaru. L-istħarriġ meħtieġ fi proċedura bħal din huwa marbut ma' eżami x'aktarx formali tal-att li tiegħu qiegħed jintalab it-tħassir. Il-Qorti għandha tistħarreg li r-rekwiziti mitluba mil-liġi għall-ħruġ tal-Mandat jidhru mill-att innifsu u li dan ma nħariġx b'mod abbużiv¹³;

Illi r-rikorrent isemmi żewġ kawżali li dwarhom jistenna li t-talbiet tiegħu jiġu meqjusa:

A) Li l-ammont mitlub m'huwiex *prima facie* ġustifikat jew hu eċċessiv [Art. 836(1)(d)]. Ir-rikorrent jibni l-ilment tiegħu kontra l-kumpannija intimata f'dan ir-rigward billi jgħid li l-ammont ta' kreditu pretiż mill-istess kumpannija fil-Mandat ukoll mad-daqqa t'għajn jidher eċċessiv billi ma jista' qatt ikun li l-ispejjeż tal-flieles li ma ntraddux lura mir-rikorrent jilħqu dak l-ammont;

⁹ Dok "JMC2", f'pag. 7 tal-proċess

¹⁰ Dokti "A" u "JMC11", f'pagġ. 14 u 45 tal-proċess

¹¹ Dokti f'pagġ. 17-9 tal-proċess

¹² Dok "JA1", f'pag. 47-8 tal-proċess

¹³ Kumm GMA 23.6.1994 fil-kawża fl-ismijiet *Paul Hili et Dr. Joselle Farrugia noe et* (mhix pubblikata)

Illi d-difensur tal-kumpannija eżekutanti intimata jgħid li ċ-ċifra pretiża bħala kreditu kontra r-rikorrent eżekutat tgħodd fiha l-ammont ta' dannu mgarrab minnha minħabba li t-tigieġ imsemmna ma rċevithomx fil-ħin u b'hekk ma kinitx f'qagħda li twettaq l-obbligi tagħha li tforni lill-klijenti tagħha bit-tigieġ proċessati kif miftiehem. Biex isaħħaħ dan l-argument, huwa jirreferi għall-valur ta' qatla ta' *batch* flieles imsemmnin kif jirriżulta mid-dokumenti mressqin saħansitra mir-rikorrent innifsu;

Illi l-Qorti tifhem li l-kejl li għandu jittieħed biex jitqies it-tħassir ta' Mandat kawtelatorju taħt din ir-ras huwa wieħed li jorbot il-kawżali tal-istess Mandat mal-kreditu msemmi fih. Dan ifisser li l-Qorti għandha tistħarreġ fl-ewwel lok jekk jirriżultax mad-daqqa t'għajn li r-rikorrent eżekutant għandu bażi ta' pretensjoni, u fit-tieni lok jekk wasalx biex "jillikwida" tali pretensjoni f'somma li taqbel mal-ammont minnu maħluf fil-Mandat. Wieħed m'għandu qatt jinsa li f'dan il-kuntest, il-Qorti trid tkun gwidata mill-principju li d-dritt għall-azzjoni ġudizzjarja m'għandux jiġi mfixkel jew imgarrab b'leġġerezza, u l-ieħor daqstant siewi li huwa dritt li persuna tħares l-interessi tagħha fil-milja tagħhom sakemm il-jedd sostantiv lilha kontestat jiġi definit minn Qorti¹⁴;

Illi minn eżami tar-raġunijiet miġjuba mir-rikorrenti fir-Rikors tiegħu jirriżulta li huwa qiegħed iqis il-valur tal-flieles li kien irċieva mingħand il-kumpannija intimata bħalikeku baqa' ma nbidilx matul iż-żmien kollu li zammhom għandu u semminhom. Huwa minnu li l-kawżali fil-Mandat tirreferi għal "spejjeż ta' flieles", iżda dan il-kliem ma jeskludix ukoll riferenza għad-danni marbuta maż-żamma min-naħa tar-rikorrent tat-tigieġ imsemmnin li l-kumpannija intimata tqis li messhom intraddu lura lilha mill-istess rikorrent eżekutat;

Illi, min-naħa l-oħra, minn dak li ħareġ waqt is-smiġħ tar-rikors, il-Qorti ssib li l-kumpannija intimata eżekutanti għandha, tajjeb jew ħażin, pretensjoni ta' danni, fil-

¹⁴ Ara P.A. RCP 29.11.2001 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Vincent Merċieca vs George Galea*

konfront tar-rikorrent, u din il-pretensjoni tinsab ukoll dedotta f'Att taċ-Ċitazzjoni mressaq fit-8 ta' Ġunju, 2005¹⁵;

Illi biex ammont imsemmi f'att kawtelatorju jitqies li huwa eċċessiv, jeħtieġ li jintwera li dan ikun eżagerat fid-dawl tat-talba li ssir¹⁶ jew ikun tant grossolan li ma jistax ma jidhirx mad-daqqa t'għajn bħala wieħed magħmul b'mod azzardat. Fiċ-ċirkostanzi, l-argument tar-rikorrenti dwar din il-kawżali ma jidhirx li jwaqqa', fuq livell *prima facie*, il-ġustifikazzjoni tal-kumpannija intimata li tippretendi dak il-kreditu;

Illi għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti ma ssibx li t-talba tar-rikorrent fuq din il-kawżali hija mistħoqqa;

B) Jintwera li fiċ-ċirkostanzi m'huwiex raġonevoli li l-mandat jinżamm fis-seħħ jew li huwa ġustifikabbli [Art. 836(1)(f)]. Dwar din il-kawżali, ir-rikorrenti jteni li minħabba t-telf u l-pregudizzju li qiegħed iġarrab minħabba li ma jistax ikompli bix-xogħol tiegħu ladarba flusu huma miżmuma f'idejn is-sekwestratarji, iż-żamma fis-seħħ tal-Mandat m'hijix la raġonevoli u lanqas ġustifikabbli;

Illi r-rikorrenti naqas li jressaq provi dwar dak minnu allegat. Kien fl-interess tiegħu li juri lill-Qorti x'inhuma l-ammonti miżmuma mis-sekwestratarji b'effett tal-Mandat, għaliex dan kien jgħin lill-Qorti biex tqis jekk l-ammont sħiħ miżmum minnhom kienx jaqbeż l-ammont tal-kreditu pretiż mill-intimata eżekutanti fil-Mandat mertu tal-każ. In-nuqqas waħdu tal-intimata li titlob is-sejha tad-depożitu u l-interpellazzjoni ufficjali lis-sekwestratarji dwar jekk għandhomx f'idejhom assi jew flejjes tar-rikorrent, ma teħlisx lir-rikorrent li juri b'mod effettiv raġuni tajba għaliex iż-żamma tal-Mandat m'hijix ġustifikata jew raġonevoli;

Illi biżżejjed jingħad li jekk, 'il quddiem, il-Qorti li ser tqis il-kwestjoni fil-mertu tasal għall-fehma li l-intimata eżekutanti m'għandha titħallas xejn, xorta waħda ma jistax jingħad li

¹⁵ Ċitazz. Nru. 549/05JRM

¹⁶ Ara P.A. GV 6.12.1999 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Salvino Farrugia noe vs Exalco Holdings Ltd.*

I-Mandat ma kienx ingustifikat. Is-suċċess jew telfien ta' kwestjoni fil-mertu ma tista' qatt tfisser li Mandat kawtelatorju nħareġ b'mod vessatorju jew fieragħ¹⁷. Allura, fil-fehma ta' din il-Qorti, il-kwestjoni ta' jekk huwiex raġonevoli li Mandat kawtelatorju jinżamm fis-seħħ jew jekk huwiex meħtieġ jew ġustifikabbli li tali Mandat jinżamm fis-seħħ ma tiddependi xejn minn ċaħda tal-kawżali fil-mertu tal-intimat eżekutat;

Illi, naturalment, il-Mandat ta' Sekwestru taħt eżami weġġa' lir-rikorrenti. Il-Qorti ma kenitx tistenna li jitressaq ir-rikors promotur kieku dan ma kienx il-każ. Dan il-fatt, waħdu, m'huwiex raġuni biex il-Mandat jitneħħa. Il-bilanċ li l-Qorti trid tilħaq bejn il-jeddijiet tal-pretendent u tal-parti li kontra tagħha ssir il-pretensjoni, jrid jiġi meqjus fid-dawl li l-Mandat kawtelatorju huwa, min-natura tiegħu, protezzjoni bikrija maħsuba mil-liġi sakemm il-kwesjoni tiġi mistħarrġa kif imiss fil-mertu. Ma jrid jintesa qatt li l-għan tal-Mandat kawtelatorju huwa dak li "jiffriża" l-qagħda sakemm il-kwestjoni tiġi mistħarrġa kif għandu jkun fil-mertu. Wieħed għandu jqis ukoll li, qabel daħlu fis-seħħ il-bidliet fil-liġi proċedurali fl-1995, ma kien mogħti l-ebda rimedju bħal dak mitlub illum mir-rikorrenti għat-tneħħija ta' Mandat, sakemm kien ikun ġie mistħarreg il-mertu tal-kwestjoni;

Illi, minkejja dan, il-Qorti ma tistax tinsa għal kollox li, sewwasew minħabba l-effetti drastici tal-Mandat, iseħħu konsegwenzi kultant serji li jħallu l-effetti tagħhom fuq il-parti intimata. Kemm hu hekk, il-Qorti tifhem sewwa li r-rikorrenti jista' jkun li qegħdin iġarrbu ħsara bil-Mandat fis-seħħ ma' kull jum li jgħaddi. Din il-ħsara ma tistax madankollu tkun ir-raġuni biex il-Mandat jitneħħa. Kieku l-liġi kellha titfisser b'dan il-mod, l-ebda Mandat effettiv ma jibqa' fis-seħħ ladarba jiġi muri li l-parti intimata f'dak il-Mandat tkun qegħda tbat;

Illi bil-ħniena għandu għalfejn jingħad li jekk, minħabba l-ħruġ ta' Mandat kawtelatorju, il-parti intimata ġgarrab ħsara u dannu, il-liġi nnifisha tagħti lil dik il-parti l-jedd li

¹⁷ Ara, per eżempju, PA JSP 10.1.1992 fil-kawża fl-ismijiet *Jane Spiteri vs Nicholas Camilleri*

tressaq 'il quddiem azzjoni għad-danni kontra dik il-parti li tkun ħarget il-Mandat¹⁸;

Illi fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkostanzi, madankollu, ma jidhirx li jista' jingħad li m'huwiex raġonevoli li l-Mandat jibqa' fis-seħħ;

Illi, fuq dawn il-mottivi wkoll, il-Qorti jkollha ssib li r-rikorrent ma tahiex raġuni tajba biex tħassar il-Mandat in kwestjoni;

Illi r-rikorrent talab ukoll żewġ rimedji alternativi għat-tħassir tal-Mandat ta' Sekwestru taħt eżami. Talab l-ewwelnett il-kundanna tal-intimata eżekutanti għall-ħlas ta' penali; u talab ukoll it-tqegħid min-naħa tal-intimata eżekutanti ta' garanzija xierqa biex tagħmel tajjeb għad-danni li l-istess rikorrenti jista' juri li jkun garrab minħabba l-Mandat. Il-Qorti, ladarba ma sabitx raġunijiet tajbin biżżejjed biex tħassar għal kollox l-effetti tal-Mandat, sejra issa tipprova dwar dawn it-talbiet;

Illi dwar il-kwestjoni tal-impożizzjoni tal-penali, irid jingħad li din hija sanzjoni fakoltativa. Il-Qorti, fid-diskrezzjoni tagħha, tista' taqbel li tgħabbi lil min ikun ħareġ Mandat kawtelatorju kontra persuna, u fuq talba ta' din, b'piena ta' ħlas ta' penali. Minbarra li tali impożizzjoni hija fakultativa¹⁹, irid jintwera għas-sudisfazzjon tal-Qorti li trid tkun seħħet waħda miċ-ċirkostanzi maħsubin mil-liġi biex tali sanzjoni tiġi imposta. Għalkemm il-liġi tagħti lill-Qorti diskrezzjoni jekk timponix penali, il-liġi trid li l-penali tkun inflitta jekk jirriżultaw l-estremi maħsuba mil-liġi u tista' tagħżel biss li ma timponix tali penalita' f'każijiet estremi fejn is-sens ta' għustizzja hekk jimponi²⁰, u dan għaliex penali b'hal dik hija meqjusa b'hal miżura ta' ordni pubbliku maħsuba li tara li tinzamm is-serjeta' tal-proċediment għudizzjarju u teħles mill-abbuż li jista' jsir bl-atti kawtelatorji;

¹⁸ Art. 836(9) tal-Kap 12

¹⁹ Ara, per eżempju, P.A. RCP 30.5.2002 fil-kawża fl-ismijiet *Yorkie Clothing Ind. Ltd. vs Calleja Cremona*

²⁰ App. Civ. 13.3.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Joseph Rapa vs Raymond Sammut*

Illi l-liġi ssemmi erbgħa (4) ċirkostanzi f'dan ir-rigward u, ladarba huma sanzjoni punittiva, għandhom jitqiesu strettament bħala tassattivi²¹. F'dan il-każ, ir-rikorrent qiegħed isejjes il-pretensjoni tiegħu fuq dik iċ-ċirkostanza maħsuba taħt l-artikolu 836(8)(d) tal-Kap 12, li jitkellem dwar ħruġ ta' Mandat b'malizzja jew b'għan fieragħ jew biex idejjaq;

Illi dwar dan, ir-rikorrent jissottometti li l-kumpannija intimata ħarġet il-Mandat b'ħażen u bi ħsieb li tagħmillu ħsara għalxejn, għaliex, fiż-żmien li ntalab il-ħruġ tal-Mandat kienet aċċettat li hija debitrice tiegħu. Mill-atti joħroġ li, l-intimata kienet ħallset kulma kellha tħallas lir-rikorrent, u meta ftit ġimgħat wara ħarġet il-Mandat, kienet qegħda tippretendi li l-*batch* flieles li hija kienet ikkonsenjat lir-rikorrent kien issemmen u messu ntradd lura lilha. Bla ma l-Qorti tesprimi b'xi mod jekk taqbilx jew le mal-pożizzjoni tal-intimata f'dan l-istadju, jidher *prima facie* li meta hija talbet il-ħruġ tal-Mandat, kellha tassew pretensjoni kontra r-rikorrent, u dan kienet saħansitra wrietu lilu wkoll b'interpellazzjoni uffiċjali madwar ħmistax-il jum qabel;

Illi l-Qorti tqis ukoll is-sottomissjoni magħmula mill-għaref difensur tal-kumpannija intimata fis-sens li l-Mandat li talbet il-ħruġ tiegħu kienu l-uniku mandat kawtelatorju disponibbli għaliha fiċ-ċirkostanzi;

Illi dwar jekk il-Mandat inħariġx b'mod vessatorju jew għal raġuni frivola, jingħad biss li dan ifisser li l-proċedura meħuda fil-ħruġ tal-Mandat trid tkun waħda ta' abbuż mid-dritt li wieħed jadixxi għall-Qorti għar-rimedju²²;

Illi l-Qorti, f'dan l-istadju u fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet diġa' magħmula iżjed 'il fuq dwar il-fondatezza tar-raġonevolezza tal-Mandat, ikollha tqis li meta l-kumpannija intimata talbet il-ħruġ tal-Mandat, riedet tħares pretensjoni li hija ħasset li kellha kontra r-rikorrent, liema pretensjoni ma ntwerix li hija kienet b'xi mod irrinunzjat

²¹ Ara P.A. TM 13.3.2003 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Cole Foods Ltd. vs Euro Imports Ltd.*

²² Ara, per eżempju, Kumm. 24.1.1895 fil-kawża fl-ismijiet *Denaro vs Page noe* (Kollez. Vol: XV.34); u P.A. RCP 31.5.2000 fil-kawża fl-ismijiet *Cammast Ltd. vs Joseph E. Gauci et*

għaliha fi stadju preċedenti. F'dan il-każ, il-Qorti sejra timxi fuq il-massima li l-bona fede hija preżunta u li l-ħażen irid jiġi ippruvat²³;

Illi ladarba l-Mandat mertu ta' din il-proċedura ma jirriżultax li nħareġ b'ħażen, jew li kien fieragħ u vessatorju, ma jistax jingħad li l-intimata eżekutanti tista' sa dan l-istadju titqies passibbli għad-danni jew għall-penali²⁴;

Illi, għalhekk, fid-dawl taċ-ċirkostanzi kollha li joħroġu mill-atti, u wara li l-Qorti ħasbet sewwa u fit-tul fuq il-kwestjoni, ma jidhirx li huwa l-każ fejn l-intimata eżekutanti għandha tiġu kundannata tħallas penali. Dan, naturalment, jingħad dejjem bla ħsara għal kull jedd talvolta spettanti lir-rikorrenti li 'l quddiem u fis-sedi opportuna jressaq pretensjonijiet kif imiss jekk, wara l-kawża fil-mertu, jirriżultaw fatti li din il-Qorti f'dan l-istadju ma tafx bihom jew li dwarhom hija tasal f'fehmiert preċiżi għar-rigward;

Illi jifdal li tiġi mistħarrġa l-kwestjoni tal-għoti tal-garanzija mill-kumpannija intimata eżekutanti. Hawnhekk irid jingħad li l-Qorti tfisser l-applikazzjoni tal-artikolu partikolari tal-liġi bħala wieħed alternattiv għat-talba għat-tħassir tal-Mandat. Kemm hu hekk, id-dispożizzjonijiet tal-artikolu tal-liġi dwar l-għoti ta' garanzija min-naħa tal-eżekutant huma mqegħda f'artikolu differenti minn dak li jitkellem dwar it-tħassir tal-Mandat. Il-Qorti hija tal-fehma, għalhekk, li r-rimedju tal-għoti tal-garanzija huwa alternattiv għat-talba tat-tħassir tal-Mandat, u anzi jista' jingħata biss jekk kemm-il darba t-talba għat-tħassir tal-Mandat ma tintlaqax kollha jew imqar in parti, jiġifieri sakemm il-Mandat ikun b'xi mod għadu fis-seħħ²⁵. Li kieku ma kienx hekk, l-aññar erba' kelmiet tal-artikolu partikolari kienu jkunu ddaññlu fil-liġi għalxejn;

Illi minbarra dan il-liġi trid ukoll li lill-Qorti tintwera "kawża ġusta" biex twassalha tqiegħed fuq il-parti eżekutanti ta'

²³ Ara, per eżempju, App. Ċiv 7.7.1920 fil-kawża fl-ismijiet *Miller Blacker pro et noe vs Howard* (Kollez. Vol: XXIV.i.554)

²⁴ Ara P.A. TM 5.6.2003 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Emanuel Sammut et vs Josephine Sammut*

²⁵ Ara P.A. RCP 30.5.2002 fl-Att tal-Mandat fl-ismijiet *Joseph Demicoli vs Coleiro General Supplies Ltd.*

Mandat kawtelatorju l-piż li toffri garanzija tajba. Il-fatt waħdu li jkun inħareġ il-Mandat ma jitqiesx bħala “kawża ġusta” għall-finijiet ta' dan l-artikolu²⁶. Irid ikun hemm raġunijiet oħrajn, iżjed serji u impellenti, li jwasslu lill-Qorti tagħti dik is-sanzjoni, x'aktarx imsejsin fuq il-ħtija kif infissra fl-artikoli 1031 u 1032 tal-Kodiċi Ċivili²⁷;

Illi ngħad ukoll li d-danni li għalihom jirreferi l-artikolu taħt eżami huma dawk li l-intimat eżekutant jista' jipprova li jkun ġarrab direttament minħabba l-ħruġ tal-att kawtelatorju u bħala konsegwenza ta' tali ħruġ²⁸, u dment li jikkonkorru l-elementi mitluba mil-liġi għal tali likwidazzjoni;

Illi l-ammont tal-garanzija li jrid jiġi iffissat irid iżomm bilanċ xieraq bejn il-jedd li persuna tressaq att kawtelatorju biex tħares il-pretensjonijiet tagħha f'kawża pendenti, u l-effett li tali att iħalli fuq il-persuna li kontra tagħha jinħareġ dak il-Mandat. Ta' min jgħid hawnhekk li l-ordni biex tingħata garanzija m'hijiex l-istess bħal kundanna ta' penali jew kundanna għall-ħlas ta' danni: l-għan waħdieni tagħha huwa li tqiegħed lill-parti eżekutata f'qagħda li, meta u jekk tibda proċeduri għal dan il-għan, issib assi li fuqhom tkun tista' teżegwixxi deċiżjoni favorevoli għaliha;

Illi wara li qieset il-fatti kollha tal-każ u tas-sottomissjonijiet magħmula mill-partijiet, il-Qorti qegħda tasal għall-fehma li teżisti raġuni tajba biex tordna t-tqegħid min-naħa tal-kumpannija intimata eżekutanti ta' garanzija xierqa biex tagħmel tajjeb għall-eventwalita' ta' ħsara, imgħax u spejjeż li r-rikorrent jista' juri li ġarrab minħabba l-ħruġ tal-Mandat. Il-Qorti qegħda tistabilixxi tali garanzija fis-somma ta' elfejn u ħames mitt lira Maltin (Lm 2,500);

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tiċħad l-ewwel u t-tieni talbiet tar-rikorrent billi ma humiex mistħoqqa fil-liġi u mill-fatti;

²⁶ Ara P.A. GC 4.10.2002 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Paul Caruana vs Rudolphe Gaerty*

²⁷ Ara P.A. TM 18.9.2002 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *John Żarb vs Port Cottonera Ltd.*

²⁸ Ara P.A. GC 2.3.2001 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Avukat Vincent Falzon noe vs Alex Sullivan*

Tilqa' t-tielet talba tar-rikorrent billi, ladarba ntweriet kawża ġusta, tordna li l-kumpannija intimata eżekutanti tressaq, sa mhux iżjed tard minn ħmistax-il (15) jum kalendarju millum, garanzija bankarja xierqa fl-ammont ta' elfejn u ħames mitt lira Maltija (Lm 2,500) taħt l-awtorita' ta' din il-Qorti, u dan biex tagħmel tajjeb għad-danni u l-imgħax li r-rikorrenti jista' jkollu jedd tiġbor minħabba fil-ħruġ tal-Mandat;

Tordna li jekk kemm-il darba l-kumpannija intimata eżekutant tonqos li tressaq il-garanzija msemmija fiż-żmien perentorju lilha mogħti, il-Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju numru 906/05 fl-ismijiet premissi għandu jithassar b'effett immedjat; u

Tordna li l-**ispejjeż ta' din il-proċedura** jithallsu bin-nofs bejn il-partijiet.

Mogħti kamerament illum, it-2 ta' Novembru, 2005.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----